

Nr 772

Av herr **Wiklund** i Stockholm m. fl., i *anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till nykterhetsundervisning m. m.*

(Lika lydande med motion nr 637 i Första kammaren)

I samhällets alkoholpolitik spelar upplysningsverksamheten om alkoholens verkningar individuellt och socialt samt om vägar och metoder att förebygga och att bota alkoholskador en central roll. I jämförelse med andra åtgärder på alkoholpolitikens område har samhället emellertid hittills satsat förhållandevis litet på upplysningsverksamheten. Det måste beaktas att upplysningsverksamheten för att nå effekt måste följa med utvecklingen i fråga om medel och metoder för information. Det krävs nu avsevärt större resurser för att upplysningen skall nå fram än vad fallet var för endast något tiotal år sedan. I statsverkspropositionen föreslås mindre höjningar av posten Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning och posten Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m. för budgetåret 1969/70. Undertecknade anser att den föreslagna ökningen är otillräcklig och vill föreslå att beloppen höjes i fråga om två punkter, som närmare anges i det följande.

Till *Centralförbundet för nykterhetsundervisning* föreslås ett bidrag av 1 400 000 kronor, vilket i jämförelse med budgetåret 1968/69 betyder en ökning med 80 000 kronor. CFN:s styrelse har hemställt om ett bidrag av 1 575 000 kronor, medan skolöverstyrelsen i sina petita föreslagit en ökning i förhållande till budgetåret 1968/69 med 200 000 kronor till 1 520 000 kronor. Såsom motivering för sitt yrkande om höjning av bidraget med 200 000 kronor har skolöverstyrelsen särskilt framhållit ökade lönekostnader, ökade kostnader för föreläsningsverksamhet, inrättande av en administrativ tjänst och utökningen av CFN:s verksamhet i fråga om upplysningsverksamhet i narkotikafrågan.

Största delen av CFN:s verksamhet omfattar en vittutgrenad upplysningsverksamhet om alkoholfrågan, som alltjämt har hög aktualitet såsom ett av våra största olösta sociala problem. CFN har också sedan länge sysslat med sådana frågor som har nära samband med narkotikafrågan. Allteftersom narkotikamissbruket utbredd sig har det varit naturligt för CFN att också integrera information om narkotika i sin verksamhet. Utvecklingen härvidlag är parallell med vad som skett i en rad andra länder

inom institutioner som sysslar med information om alkohol. Det har överallt tett sig naturligt att sådana institutioner, när narkotikaproblemen blivit aktuella, också tagit sig an informationen om dessa problem.

En kostnadsökning beträffande föreläsningsverksamheten är ofrånkomlig och har inträtt redan under budgetåret 1968/69. CFN har nämligen måst höja föreläsningssarvodena på samma sätt som skett inom folkbildningsorganisationernas föreläsningsbyrå. Ökningarna beräknas till 20 procent.

Självfallet måste CFN också i fråga om personallönerna följa utvecklingen på arbetsmarknaden, och ökning av denna post har varit ofrånkomliga.

Skolöverstyrelsen har beräknat de nämnda kostnadsökningarna beträffande föreläsningsverksamheten samt de stegrade lönekostnaderna och övriga automatiska kostnadsstegringar till sammanlagt 83 000 kronor.

CFN:s verksamhet har ökat och vuxit ur den ram som gavs vid den alkoholpolitiska reformen 1954. Ingen lär väl bestrida önskvärdheten av den ökning av verksamheten som skett. Personalorganisationen har emellertid hållits oförändrad sedan 1954. Denna personalorganisation har visat sig alltmer otillräcklig. CFN:s styrelse har därför tillsatt en ny tjänst såsom byrådirektör med administrativa uppgifter från den 1 december 1968.

Kostnaderna för denna administrativa förstärkning har av skolöverstyrelsen beräknats till 50 000 kronor för budgetåret 1969/70. De automatiska utgiftsökningarna och den nämnda personalförstärkningen drar sålunda en kostnad av omkring 130 000 kronor.

Beträffande Centralförbundet för nykterhetsundervisning föreslår vi således en ökning av bidraget med sistnämnda belopp.

Under posten Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m. ingår en kostnadspost på 682 000 kronor såsom bidrag till instruktörer för upplysning i alkoholfrågan. Sammanlagt finns 29 sådana instruktörer, och bidraget utgår med 23 000 kronor för helt budgetår till var och en med undantag för instruktör hos Sveriges lärares nykterhetsförbund och Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbund, där bidrag kan utgå med 28 000 kronor. Nykterhetsorganisationerna understryker starkt det stora värde som instruktörerna har för dessa organisationer. De bidrar till en skolningsverksamhet av medlemmarna, vilken har stor betydelse för opinionsbildningen. De understöder också organisationernas utåtriktade verksamhet. Enligt en beräkning ligger organisationernas kostnader för instruktörsverksamheten i genomsnitt på cirka 50 000 kronor per instruktör och år, vilket belopp innefattar kostnader för lön samt rese- och traktamentsersättningar. Det bör observeras att de senare utgör en dryg post. Det är givetvis angeläget att till instruktörsbefattningarna kan rekryteras välkvalificerade

personer. Det har emellertid under senare år uppstått svårigheter i fråga om rekryteringen på de ekonomiska villkor som kan erbjudas.

Skolöverstyrelsen har föreslagit en ökning med 4 000 kronor per instruktör och år för de 26 tjänster som nu erhåller 23 000 kronor. Departementschefen räknar här med oförändrat bidrag.

Undertecknade anser det uppenbart att instruktörsbidraget till följd av kostnadsutvecklingen har tydligt urholkats. Vi anser därför mycket önskvärt att det kan bli åtminstone någon omedelbar förstärkning av bidragen på denna punkt. Vi föreslår en ökning med 2 000 kronor per instruktör och år för samtliga 29 instruktörstjänster, eller tillhoppa 58 000 kronor.

Med hänvisning till vad här anförts föreslår vi,

att riksdagen till reservationsanslaget Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning för budgetåret 1969/70 anvisar 130 000 kronor utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna anslagspost samt

att reservationsanslaget Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m. för samma budgetår höjes med 58 000 kronor jämfört med vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Stockholm den 28 januari 1969

Daniel Wiklund (fp)
i Stockholm

Arvid Nilsson (fp)
i Lönsboda

Henry Berndtsson (fp)

Eric Nelander (fp)

Bengt Börjesson (cp)
i Falköping

Arne Persson (cp)
i Heden

Filip W. Fridolfsson (m)
i Stockholm

Sigfrid Löfgren (fp)

Anders Jonsson (fp)
i Mora

Tore Nilsson (m)
i Agnäs

Elias Jönsson (fp)
i Ingemarsgården

K.-E. Strömberg (fp)

John Eriksson (cp)
i Bäckmora

Arne Magnusson (cp)
i Nennesholm